

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ НИКОЛОВ, ДМ

**ПРОФЕСОР ПО РЕВМАТОЛОГИЯ, НАЧАЛНИК КЛИНИКА
РЕВМАТОЛОГИЯ, ПРИ МБАЛ „СЪРЦЕ И МОЗЪК“ ГР. ПЛЕВЕН**

Външен член на Научно жури

Съгласно Заповед № Р-110-69 от 26.02.2024 г. на Ректора на МУ- Варна

**НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА
ИРИНА ИВАНОВА МОМЧЕВА**

НА ТЕМА:

**„ИЗСЛЕДВАНЕ УЧАСТИЕТО НА ХУМОРАЛНИТЕ
ФАКТОРИ НА ВРОДЕНИЯ ИМУНИТЕТ В
ПАТОГЕНЕЗАТА НА АКТИВИРАНАТА ОСТЕОАРТРОЗА“**

С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ

ДОЦ. Д-Р ЖЕНЯ РУСЕВА ПЕТРОВА, ДМ

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
област на висше образование: 7. „Здравеопазване и спорт“
професионално направление: 7.1. „Медицина“
докторска програма „Обща медицина“

Д-р Ирина Иванова Момчева е родена на 14.04.1967 година в гр.
Средец, обл. Бургас. Висше медицинско образование завършва през 1993 г

в МУ Пловдив. Има специалности по Вътрешни болести и Ревматология, както и магистърска степен по Здравен мениджмънт. Асистент е по Пропедевтика на вътрешни болести и Ревматология към Университет „проф. Ас. Златаров“ Бургас, Медицински факултет. Д-р Момчева има богат професионален опит, в т.ч. в селски здравен участък, неотложна помощ, приемно отделение на МБАЛ Бургас, ОПЛ и ревматолог – понастоящем основно работно място в УМБАЛ Бургас, отделение по Ревматология.

Представения ми за становище дисертационният труд на Ирина Иванова Момчева съдържа 120 стандартни страници и е онагледен с 24 таблици, 18 фигури и 6 хистограми. Списъкът на цитираната литература включва 237 заглавия, от които 4 на кирилица и 233 на латиница. Структуриран по следния начин: Използвани съкращения; Литературен обзор; Цел, задачи; Материали и методи; Резултати от собственото проучване; Обсъждане; Изводи; Приноси; Приложения; Библиография.

1. Оценка на актуалността на темата

Избраната тема на дисертационния труд е актуална поради нуждата от нови терапевтични решения в областта на остеоартрозната болест. В дисертационния си труд тя детайлно се спира на ролята на възпалението в патогенезата на тази болест и възможностите за идентифициране на възпалителен фенотип пациенти с остеоартроза. Докторантката описва различните фенотипни изяви на болестта и участието на хуморалните фактори на вродения имунитет, в частност системата на комплемента в патогенезата на болестта. Резултатите, до които тя достига подкрепят тезата, че по-нататъчното изследване на комплемента при остеоартроза е уместно. Оценката на протеините на комплемента в ставната течност като биомаркери за активиране на болестта от една страна и илюстриращи прогресията на структурната увреда от друга може да бъде прилагана в

ежедневната клинична практика. Ето защо проучванията в тази насока биха помогнали за по-добро разбиране на патогенезата на болестта и разработка на медикаменти, модулиращи комплементарните фактори.

2. Оценка на целта, задачите и методологията

На базата на задълбочен и изчерпателен анализ на литературните данни, докторантката адекватно формулира хипотезата и целта на дисертационния труд. Прецизно и ясно са представени задачите и методологията на проучването. Правилно е определен обекта на наблюдението - в него са обхванати 156 пациента с активирана артроза на колянна става. Дефинирани са включващи и изключващи критерии. Изключени са всички пациенти с хидропс на колянна става с друга етиология. Методиката на научното изследване е адекватна на целта и задачите. Използваните клинични методи включват снемане на подробни анамнеза, обективно състояние, венепункция и артроцентеза. Останалите методи са лабораторни, образни и статистически. Прави впечатление детайлното описание на лабораторните предизвикателства, които са причина за трудностите при изследване на комплементарните фактори. Работния протокол е разработен адекватно и прецизно, което обосновава напълно валидността на резултатите. Използвания програмен продукт за статистическа обработка е IBM SPSS Statistics 20. Основният използван статистически метод е Т- критерий на Стюдънт със заложено алфа-равнище на значимост 1% или 0,01, което гарантира 99% вероятност на получените резултати в заложената хипотеза. Докторантката владее методите на научното проучване и може да ги прилага правилно в практиката.

3. Оценка на резултатите

Дискусията върху получените резултати показва тяхната значимост, като са сравнени с други проучвания в световната литература. На база на

резултатите, докторантът е изработил собствен модел на нискостепенно локално възпаление при ОА. В заключение са обобщени най-важните резултати от собственото проучване:

- По-високите нива на CRP, С3 и С4 в синовиалната течност в сравнение с кръвната плазма потвърждават ролята на тези хуморални фактори на вродения имунитет в патогенезата на болестта – както за очистване на ставното пространство от дегенеративни продукти, така и в процеса на поддържане на нискостепенно възпаление.
- По-силна корелация на получените резултати се наблюдава при по-ранните стадии на болестта, когато активността на процесите на репарация са по-изразени.
- Няма полови различия по всички изследвани показатели.
- Необходимостта от идентифициране и количествено определяне на възпалението при ОА-става преди появата на необратима структурна ставна увреда дава бъдещо терапевтично обещание.

4. Оценка на приносите

Разработения труд съдържа теоретични обобщения и решения на значими научноприложими проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват обогатяване на съществуващите научни знания. Приемам приносите на научния труд - с оригинален, приложен и потвърдителен характер.

5. Автореферат и публикации по труда

Авторефератът е в съответствие с изискванията и съдържанието му отговаря на дисертационния труд.

Във връзка с темата на дисертацията има 9 научни публикации и 3 научни съобщения, които отразяват части от дисертационния труд.

Представените публикации отразяват и са свързани изцяло с проблематиката на дисертационния труд.

В заключение: дисертационният труд на Ирина Иванова Момчева на тема: „Изследване участието на хуморалните фактори на вродения имунитет в патогенезата на активираната остеоартроза“ е актуално, добре структурирано, проведено и анализирано научно проучване. Съдържа резултати и заключения с оригинален принос в науката и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника на МУ-Варна за неговото прилагане.

Във връзка с всичко изложено по-горе давам своята положителна оценка и препоръчвам на членовете на Научното жури да присъдят на докторанта Ирина Иванова Момчева образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Обща медицина“ в професионално направление: 7.1. „Медицина“ и област на висше образование: 7. „Здравеопазване и спорт“.

.....03.2024г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

проф. д-р Николай Георгиев Николов, дм